

Nog Vrijdag 27 Augustus 1915.

Verleden avond om elf uur drievoudig gehamer van machiengeweren. Om twee uur 's morgens dertien kanonschoten, waarvan de laatste zich in het schier onhoorbare verwijderden.

Heden morgen allerlei verhalen van brand op de hangars van St. Denijs en van gedoode militairen te Gontrode. Niemand weet er de waarheid van. De plaatselijke bladen zwijgen er over.

Om vijf uur des namiddags groote rijtoer in het omliggende. Overheerlijk weder, feestademing van frisch-versterkende lucht; groene landouwen; wijde vergezichten; deels boschachtige streek met verkwikkenden harsgeur en diepe vochtige, als verzilverde widauw (Wissen-teen) plantages.

Rijtuigarrest en herhaaldelijk pasporttoonen. Dit wordt zorgvuldig nagezien, er wordt opgekeken naar de kleur van de oogen en het haar in vergelijking met het blad.

Wat beduiden die twee letters M. P. op den linker arm van den onderzoeker? vraag ik aan de gastvrouw van het rijtuig. Ze lacht en voegt er bij een drietal dorpen noemend:

“Daar verklaren de bewoners het “mensen pakkers, muizen pakkers, meisjes plagers, en elders markpakkers”.” Boerenhumor! Het is "Militaire Polizei".

Kasteelen staan opgesloten in hun wouden van hoog gewas, achter hun verwaarloosde graspleinen. Ook kleine toevluchtvillas voor hen, die de bekrompenheid en de stadslucht plachten te ontvlieden gedurende de zomerhitte.

Nu alles toe, de heesterstruiken in losbandige vrijheid wild hun waterscheuten in wanverhouding over de paadjes en tot op de met onkruid overwoekerde bloemenperkjes uitbreidend.

Een buitentje treft mij: het staat daar zoo bescheiden in sierlijken eenvoud, heelemaal blinkend wit, zichtbaar steeds met liefde verzorgd maar... daar ook alle luiken dicht.

De eigenaars? Wie weet waarheen!

En tusschen den verlaten voorgevel en het straathek ligt een eivormig, alle onkruid overmeesterend perk van chineesche rozen in overvloedigen zomerbloei, achteloos voor de afwezigheid of den dood der bewoners zijn levensvreugd botvierend.

En een vers van Victor Hugo komt met weemoed mij te binnen, waarin hij gewaagt van den verlaten tuin van verdwenen bezitters met aldaar blij tierende bloemen: “*Vous ne les aimez donc pas, Roses que vous refleurissez !*”

In het terugkeeren een rilling van avondkoelte met een voorgevoel van naderenden herfst. Omhoog de verdonkerende, blauwe hemelkoepel; ginds de kriekroode, lage luchtbal der ondergaande zon en kruipende wasems aan den gezichteinder.

Virginie LOVELING (« *In oorlogsnood* »)